

ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ικανότητα για προφορική έκφραση σε συνδυασμό με την ικανότητα για προσεκτική και κριτική ακρόαση αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες για αποτελεσματική επικοινωνία.

Τα Ελληνόπουλα της παροικίας έχουν πολύ λίγες ή και καθόλου, σε πολλές περιπτώσεις, ευκαιρίες άσκησης στον προφορικό λόγο. Επομένως, η προφορική έκφραση πρέπει να παίρνει αρκετό από το διδακτικό χρόνο. Ο δάσκαλος αναμένεται να εντοπίζει και να αξιοποιεί τα ακουστικά ερεθίσματα που έχουν τα παιδιά από το οικογενειακό, σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Η προφορική επικοινωνία ως ομιλία και ακρόαση πρέπει να έχει κεντρική θέση στο ΕΠΣ. Ο δάσκαλος δημιουργεί επικοινωνιακές περιστάσεις όπου τα παιδιά μιλούν με φυσικότητα, κάνοντας χρήση των ανάλογων μορφών προφορικής επικοινωνίας. Στο μάθημα περιλαμβάνονται παιχνίδια, τραγούδια, παραμύθια, υπόδηση ρόλων, ώστε το μάθημα να γίνεται πιο ευχάριστο και επικοινωνιακό, προσφέροντας ασφάλεια και αυτοπεποίθηση. Η αγγλική γλώσσα χρησιμοποιείται για σκοπούς επικοινωνίας όπου είναι απαραίτητο και η χρήση της μειώνεται σταδιακά ανάλογα με το επίπεδο και την ηλικία των μαθητών.

Ο/Η εκπαιδευτικός προσέχει πάντοτε:

- Να διαφυλάττει τη γλωσσική αυθormησία των παιδιών
- Το μάθημα να είναι μαθητοκεντρικό
- Να εμπλέκει τα παιδιά σε επικοινωνιακές δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την αυθεντική επικοινωνία και το διάλογο.

Πρέπει να αξιοποιούνται από το δάσκαλο στοιχεία που μπορεί να βοηθήσουν τους μαθητές στην κατανόηση, όπως είναι ο επιτονισμός, οι εκφράσεις του προσώπου ή οι χειρονομίες του συνομιλητή, καθώς και η χρήση οπτικών ερεθισμάτων.

Η προφορά των λέξεων θα ήταν καλό να ενισχύεται με έμφαση και οπτικοποίηση των σχημάτων του στόματος όταν εκφέρονται οι λέξεις, καθώς και ανάλυση των μερών που εμπλέκονται στην εκφορά των λέξεων (δόντια, χείλη, γλώσσα, φάρυγγας κλπ).

Για να πετύχουμε τους στόχους που βάζουμε στην προφορική έκφραση μπορούμε να στηριχτούμε στις παρακάτω εισηγήσεις:

- Ενθάρρυνση του παιδιού, ώστε αβίαστα να περιγράφει καταστάσεις και να εκφράζει απόψεις, χωρίς να αποθαρρύνεται από τυχόν λάθη του.
- Δημιουργία του κατάλληλου κλίματος για ερωτήσεις, κριτική και διάλογο.
- Ενθάρρυνση για περιγραφική παρουσίαση και διάλογο που επιτρέπει ανατροφοδοτικά σχόλια γύρω από δημιουργικές εργασίες των ίδιων των παιδιών.
- Προώθηση διαλόγου και συζητήσεων που μπορούν να δώσουν ευκαιρίες για αποδοχή, υιοθέτηση αντίθετων γνώμων, διαφοροποίηση θέσεων, στοιχεία

απαραίτητα για ορθή συναισθηματική καλλιέργεια.

Στο ΕΠΣ γίνεται δεκτή η χρήση της κυπριακής διαλέκτου στην προφορική επικοινωνία, αποδεχόμενοι το ήδη γνωστό λεξιλόγιο των παιδιών, για να χτίσουμε πάνω σ' αυτό, δίδοντάς τους την ευκαιρία να γνωρίσουν και την αντίστοιχη έκφραση στη Νέα Ελληνική.

ΑΚΡΟΑΣΗ – ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

ΣΚΟΠΟΣ

Τα παιδιά να ακούνε με προσοχή και να κατανοούν αυτά που ακούνε.

ΣΤΟΧΟΙ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Τάξη Α΄

Τα παιδιά:

- να καλλιεργήσουν συνήθειες αποτελεσματικής ακρόασης, όπως να ακούνε με προσοχή τον συνομιλητή τους χωρίς να διακόπτουν
- να ανταποκρίνονται σε αυτά που ακούνε με λεκτικό ή άλλο τρόπο
- να αναγνωρίζουν τους φθόγγους (ήχους) των γραμμάτων
- να κατανοούν και να εκτελούν απλές προφορικές οδηγίες που αναφέρονται στη ρουτίνα της τάξης και στην καθημερινότητά τους
- να κατανοούν απλές ερωτήσεις για τον εαυτό τους, το οικογενειακό και σχολικό τους περιβάλλον.

Τάξεις: Α΄ - Α+

- Ακρόαση τραγουδιού και δραματοποίηση κάποιων στοιχείων του.
- Χρήση κουκλοθέατρου για αναπαράσταση διαλόγων.
- Υπόδηση ρόλων σε ποικίλες επικοινωνιακές καταστάσεις.
- Εκτέλεση απλών οδηγιών σε καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας.

Τάξη Α+

Τα παιδιά:

- να καλλιεργήσουν συνήθειες αποτελεσματικής ακρόασης
- να αναγνωρίζουν ηχητικά όλους τους φθόγγους της ελληνικής γλώσσας
- να κατανοούν και να εκτελούν προφορικές οδηγίες που αναφέρονται στη ρουτίνα της τάξης και στην καθημερινότητά τους
- να ακούνε προσεκτικά και να ανταποκρίνονται σε ερωτήσεις για τον εαυτό τους, το οικογενειακό και σχολικό τους περιβάλλον
- να επισημαίνουν ακουστικά λέξεις και φράσεις που έχουν διδαχθεί.

Τάξεις: Β' – Γ'

Τα παιδιά:

- να ακούνε προσεκτικά ηχογραφημένο – οπτικογραφημένο υλικό
- να ακούνε προσεκτικά προφορικές και να ανταποκρίνονται
- να κατανοούν και να ανταποκρίνονται σε ερωτήσεις σχετικές με τις θεματικές ενότητες
- να εντοπίζουν σε απλά κείμενα, παραμύθια, ποιήματα ή τραγούδια τα βασικά πληροφοριακά στοιχεία (πρόσωπα, χρόνο, χώρο κλπ.)
- να ακούνε προσεκτικά, να εντοπίζουν τα κύρια σημεία μιας συζήτησης ή μιας ακρόασης ανταποκρινόμενοι σε σχετικές ερωτήσεις
- να απολαμβάνουν την ακρόαση μιας ιστορίας, ενός τραγουδιού, ενός παραμυθιού.

Τάξεις: Β' - Γ'

- Χρήση καρτελών με εικόνες/λέξεις για την κατανόηση ιστορίας/παραμυθιού/μαθήματος.
- Εκτέλεση απλών οδηγιών σε καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας.
- Απόδοση λέξης/ φράσης/πρότασης με ζωγραφική ή παντομίμα.
- Δραματοποιήσεις.
- Εκτέλεση οδηγιών μέσω ηλεκτρονικών παιχνιδιών.
- Ακρόαση κειμένου μαθήματος και απάντηση απλών ερωτήσεων.
- Διήγηση ιστορίας ή παραμυθιού και αναδιήγηση από τα παιδιά.
- Ακρόαση από CDs, DVDs, videos, animations, ιστορίας, τραγουδιού, παραμυθιού, εκτέλεσης οδηγιών, επίκαιρων εκπαιδευτικών εκπομπών.
- Εκτέλεση προφορικών οδηγιών μέσα από παιχνίδια, τραγούδια, υποδείξεις δασκάλων.
- Συμπλήρωση ημιτελούς ιστορίας μετά από ακρόαση.

Τάξεις: Δ' - Στ'

Τα παιδιά:

- να ακούνε με προσοχή (άτομα, ηχογραφημένο ή/και βιντεογραφημένο υλικό), να επισημαίνουν τις βασικές πληροφορίες (πρόσωπα, χώρο, χρόνο, γεγονότα, συναισθήματα)
- να κατανοούν και να ανταποκρίνονται σε σύνθετες προφορικές ερωτήσεις
- να κατανοούν και να εκτελούν σύνθετες οδηγίες που τους δίνονται
- να κατανοούν και να ανταποκρίνονται σε ερωτήσεις σχετικές με τις θεματικές ενότητες
- να απολαμβάνουν ακροάσεις (διήγηση, τραγούδι, ποίημα κλπ)
- να συμμετέχουν σε συζητήσεις σε θέματα που τους απασχολούν

Τάξεις: Δ' - Στ'

- Χρήση καρτελών με εικόνες και λέξεις για την κατανόηση ιστορίας/παραμυθιού/κειμένου
- Απόδοση νοήματος κειμένου με ζωγραφική.
- Διατύπωση ερωτήσεων σχετικά με το περιεχόμενο ακρόασης ή ανάγνωσης.
- Ακρόαση κειμένων και απάντηση σε ερωτήσεις.
- Αναδιήγηση ιστορίας που άκουσαν ή διάβασαν.
- Χρήση ηλεκτρονικών μέσων.

ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

- να αναγνωρίζουν και να ερμηνεύουν διαθέσεις, αισθήματα, συναισθήματα, χιούμορ κλπ.

ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

ΣΚΟΠΟΣ

Τα παιδιά να εκφράζονται στην ελληνική γλώσσα με φυσικότητα, ευχέρεια, σαφήνεια και ακρίβεια.

ΣΤΟΧΟΙ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Τάξη Α΄

Τα παιδιά:

- να χρησιμοποιούν την ελληνική γλώσσα με αυτοπεποίθηση
- να αρθρώνουν, προφέρουν και τονίζουν ορθά λέξεις και φράσεις που διδάσκονται
- να απαντούν απλές ερωτήσεις για τον εαυτό τους ή για θέματα της σχολικής και της οικογενειακής τους ζωής
- να δίνουν βασικές πληροφορίες για τον εαυτό τους και την οικογένειά τους
- να συμμετέχουν σε μικρούς δομημένους διαλόγους
- να χρησιμοποιούν τις κατάλληλες λέξεις και φράσεις για να ζητήσουν κάτι, να ευχαριστήσουν, να συστηθούν και να χαιρετήσουν.

Τάξεις: Α΄-Α+

- Θεατρικό παιχνίδι που να στοχεύει στη σωστή άρθρωση και προφορά λέξεων.
- Προφορά γραμμάτων με διαφορετική συναισθηματική χροιά και ύφος (π.χ. το “α” να εκφράζει πόνο, λύπη, χαρά, θαυμασμό, απορία κ.τ.λ.).
- Αναπαραγωγή προφορικού λόγου μέσα από εικόνες ή παραμύθια.
- Παρουσίαση και περιγραφή αντικειμένων.
- Παρουσίαση εργασίας παιδιών (π.χ. ζωγραφιά, κατασκευή).
- Εργασία σε κύκλο (circle time) για εξάσκηση στην εκμάθηση προκατασκευασμένων προτάσεων και λεξιλογίου.
- Αξιοποίηση παιδικών παραδοσιακών παιχνιδιών και τραγουδιών.
- Ερωταπαντήσεις για τον εαυτό τους ή θέματα της σχολικής και οικογενειακής ζωής.
- Διδασκαλία, κατανόηση, απομνημόνευση και παρουσίαση τραγουδιών και ποιημάτων.

Τάξη Α+

Τα παιδιά:

- να αρθρώνουν, προφέρουν και να τονίζουν ορθά λέξεις και φράσεις που χρησιμοποιούν
- να μιλούν με απλές προτάσεις
- να υποβάλλουν και να απαντούν απλές ερωτήσεις για τον εαυτό τους ή για θέματα της σχολικής και της οικογενειακής τους ζωής
- να δίνουν βασικές πληροφορίες για τον εαυτό τους, την οικογένεια, τους φίλους, το σπίτι και το σχολείο τους
- να χρησιμοποιούν τις κατάλληλες λέξεις και προτάσεις για να ζητήσουν κάτι, να ευχαριστήσουν, να συστηθούν και να

χαιρετήσουν

- να απαντούν και να θέτουν απλές ερωτήσεις, που αφορούν θέματα που έχουν διδαχτεί.

Τάξη Β΄

Τα παιδιά:

- να αρθρώνουν, προφέρουν και να τονίζουν ορθά λέξεις και φράσεις των θεματικών τους ενοτήτων
- να μιλούν με ολοκληρωμένες προτάσεις, εννοιολογικά και συντακτικά ορθές (συμφωνία υποκειμένου – ρήματος)
- να δίνουν απλές οδηγίες για συγκεκριμένα θέματα
- να συμμετέχουν ενεργά σε διαλόγους να λένε προτάσεις χρησιμοποιώντας λεξιλόγιο της ενότητας που διδάσκεται
- να συνδέουν δυο προτάσεις χρησιμοποιώντας τα συνδετικά «και» και «αλλά»
- να απαντούν και να υποβάλλουν απλές ερωτήσεις στα πλαίσια του μαθήματος.

Τάξη Γ΄

Τα παιδιά:

- να συνθέτουν προτάσεις για ένα δοσμένο θέμα με βάση σχετικό λεξιλόγιο
- να περιγράφουν τον εαυτό τους, πρόσωπα του άμεσου περιβάλλοντός τους και δραστηριότητες της καθημερινής τους ζωής
- να αναφέρονται σε δραστηριότητες και γεγονότα χρησιμοποιώντας τον κατάλληλο χρόνο (Ενεστώτα και Αόριστο)
- να εκφράζονται σε συνεχή λόγο (τουλάχιστον δύο, τρεις προτάσεις).

Τάξεις: Β΄-Γ΄

- Επεξήγηση οδηγιών από τα παιδιά για παιχνίδια, συνταγές κ.λπ.
- Παιχνίδι του «Κρυμμένου Θησαυρού» - υποβολή ερωτήσεων.
- Δραματοποίηση.
- Περιγραφή εικόνων ανάλογα με το επίπεδο και το λεξιλόγιό τους.
- Αναδιήγηση ιστορίας/θέματος κ.λπ.
- Παρουσίαση σε συνεχή λόγο ενός γνωστού θέματος.
- Περιγραφή προσώπων, αντικειμένων, καταστάσεων του καθημερινού άμεσου περιβάλλοντός τους.
- Απάντηση σε προφορικές ερωτήσεις.
- Παρουσίαση διαλόγων με το λεξιλόγιο της ημέρας.
- Απομνημόνευση και απόδοση με ύφος ρόλων, ποιημάτων, προσευχών και θεατρικών σκηνών.

Τάξη Δ΄

Τα παιδιά:

- να περιγράφουν εικόνες, πρόσωπα, γεγονότα και δραστηριότητες της καθημερινής τους ζωής
- να εκφράζονται σωστά αποδίδοντας επαρκώς το νόημα (θαυμασμό, ερώτηση, απορία)
- να αναφέρονται σε δραστηριότητες και γεγονότα, χρησιμοποιώντας τον κατάλληλο χρόνο (Ενεστώτα, Αόριστο και Στιγμαίο Μέλλοντα)
- να εκφράζονται σε συνεχή λόγο (τουλάχιστον τέσσερις, πέντε προτάσεις)
- να διηγούνται μια απλή ιστορία σε συνεχή λόγο.

Τάξη Ε΄

Τα παιδιά:

- να εκφράζουν παρατηρήσεις, εμπειρίες, σκέψεις, κρίσεις και συναισθήματα
- να περιγράφουν με λεπτομέρεια θέματα του άμεσου περιβάλλοντος και ενδιαφέροντός τους
- να αναδιηγούνται και να διηγούνται ιστορίες και γεγονότα σε συνεχή λόγο
- να δίνουν σύνθετες οδηγίες
- να εκφράζουν τις ευχές και επιθυμίες τους.

Τάξη Στ΄

Τα παιδιά:

- να διηγούνται εμπειρίες και γεγονότα και να αναφέρονται σε θέματα του περιβάλλοντός τους με ευχέρεια, συνοχή και σαφήνεια
- να λαμβάνουν εποικοδομητικά μέρος σε δομημένες συζητήσεις με προσωπικές τους παρεμβάσεις
- να εκφράζουν με ευχέρεια παρατηρήσεις, εμπειρίες, σκέψεις, κρίσεις και συναισθήματά τους
- να χρησιμοποιούν κατάλληλο λεξιλόγιο και έκφραση σε διαφορετικές επικοινωνιακές περιστάσεις
- να εκφράζονται σωστά στον κατάλληλο χρόνο (Ενεστώτα, Αόριστο, Στιγμαίο και Εξακολουθητικό Μέλλοντα)

Τάξεις: Δ΄-Ε΄-Στ΄

- Περιγραφή εικόνας, γεγονότων, αντικειμένων και εμπειριών επίκαιρων θεμάτων (αναφορά στις πέντε αισθήσεις/συναισθήματα).
- Αναδιήγηση γεγονότων.
- Παρουσίαση εργασιών τους.
- Υποβολή ερωτήσεων.
- Ελεύθερη δραματοποίηση.
- Απαγγελία.
- Δημιουργία επιχειρηματικών διαλόγων.
- Παρακολούθηση, ακρόαση, πραγματοποίηση απλών συνεντεύξεων στην τάξη.
- Αξιοποίηση υλικού με θέματα της επικαιρότητας (αποκόμματα από εφημερίδες, άρθρα από το διαδίκτυο, αποσπάσματα από ραδιοφωνικές εκπομπές).
- Δραματοποίηση – Παιχνίδι ρόλων.

ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

- να εκφράζουν σκοπό, ευχή και επιθυμία τους σε προτάσεις
- να δίνουν οδηγίες και εντολές.